

ЕМСУРА ХАМЗИЋ

КАД БИХ БИЛА МАЧКА

КАД БИХ БИЛА МАЧКА

Кад бих била мачка,

Имала бих девет живота.

Башкарила бих се и уживала не стрепећи од тога

Да ли ћу наићи на неког лошег човјека или пса,

Јер знам да би ми још увијек преостало осам живота,

Све и да се деси нешто ружно.

Била бих искључиво црна са зеленкасто-жућкастим очима

Које свијетле у мраку.

Са задовољством бих прелазила улицу испред лоших људи,

И гледала како чекају да неко прође прије њих,

Јер се плаше шта ће им се десити, пошто им је црна мачка,

То јест – ја, прешла преко пута.

Била бих поносна на своје далеке рођаке, опасне и дивље,

Крупније и неприпитомљене мачке као што су леопард, тигар,
лав и друге.

Посебно би ми пријало то што смо у Египту

Биле веома поштоване.

Дивила бих се и својим рођакама племићког поријекла –
сијамској и персијској мачки...

Када бих чула да неко дјевојци или жени каже „мачко”,

или да за неку од њих каже – „баш је мачка”,

јакко бих се наљутила, и гледала бих, свакако,

да га казним, било да га огребем, првом приликом,

било да му пређем преко пута!

Па он нек види, шта ће даље!

Умивала бих се сваких неколико сати,
Посебно после јела, али бих то исто радила
И кад бих била гладна, јер нисам имала шта да једем.
Хигијена је веома битна, а осим физичког,
она нуди и очишћење од лоших и негативних енергија.
Ја то, посебно, знам, зато што сакупљам те, лоше,
И прерађујем, препредам их у добре и позитивне енергије.

Нисам вјерна као пас. Само из љубави
остајем привржена. Никакав интерес не може да ме веже!
За разлику од већине људи!
Ја бих таквима препоручила да се мало склупчају,
Самоисцијеле позитивним мислима и добрим дјелима,
И у Вишњег да се уздају, а не у друге ни људе, ни животиње!

ДА САМ СУНЦЕ

Да сам Сунце, друго име било би ми – радост и срећа,
Јер без мене нема ничег од тога, јер без мене – нема живота!
Била бих Аменотеп III, или Аменофис IV, звани и Ехнатон,
Који је о мени написао дивне стихове у Химни Сунцу,
Јер, атон значи сунце:
„Твој сјај је леп на небеском обзорју, ти живо Сунце,
Које си прво живело. Када се ти уздигнеш на источном хоризонту,
Онда обаспеш целу Земљу својом лепотом...
Тама бежи када ти своје зраке разашилеш; свет се весели, људи
се буде,
И устају јер си их ти подигло... Стада одмарају на паши,
Дрвље и биље зелени, птице излећу из својих гнезда
А њихова крила славе Тебе...”
Био бих и Амон Ра, јер и тако су ме звали на древном језику
Бабилона.

Вољеле би ме, и ја бих њих волио, све травке и биљке,
И дрвеће и шуме, и горе и воде и у њима рибе,
Сва мора и океани у којима бих своје лијепо лице огледао.
Једино огледало у којем се не бих често огледао,
Било би људско око, јер оно не може поднијети да гледа у мене,
А ако ме и гледа, сузе рони од мог сјаја и бескраја.
Гријао бих оне који другог извора топлоте не би имали.
Посебно зими, био бих сиротињска мајка, тј. чинио бих
Благим и топлим, то сурово годишње доба.
Било би ми веома драго кад неко неком каже: „Сунце моје!”

То би значило да му без њега нема живота,
Да је њему тај, центар свијета, као што сам ја главна и најважнија
Фигура сунчевог система.

Ријеч систем, помало звучи грубо, али не постоји боља, која би
описала

Све нужности и неминовности које су морање,
да би опстала та огромна скаламерија.

Тако би требало да функционише и свака држава,
Мала или велика, у револуцији или средњем вијеку,
Било да је води Луј XIV, тзв. Краљ Сунце, (каква дрскост!),
Или Хенрик VIII.

Знам да сам најобожаванија појединачна појава
У историји човјечанства, јер су људи од својих првих корака
На Планети, од пра, праисторије, схватили да збиља,
Од мене тако много, тако све и потпуно – зависи!
Упркос томе, било је и симпатичних и необичних јунака
Који су покушали да се са мном упоређују, као једна дјевојка:
„Дјевојка се Сунцу противила, / Јарко Сунце љепша сам од тебе,
И од тебе и од брата твога, / брата твога Мјесеца јаснога!
– Де причекај љепото дјевојко, / Док огријем петровске врућине,
Спржићу ти дјевојачко лице.”

Па лијепа баладична, пјевана пјесма, Бранка Радичевића, „Укор”:
„Где си душо, где си рано, где си данче мио,
Где си сунце огрејано, где си досад био...”
Да сам Сунце, радила бих 25, од 24 сата, до умора,
Јер, хвала богу, имам толико много у резерви и свјетлости,
И топлоте, и енергије које могу бескрајно поклањати,
А да их мени ни за мало не мањка!

ШТО САМ МЛАДА, ДА САМ ВОДА ЛАДНА

Што сам млада, да сам вода ладна, поносно бих текла потоцима
И ријекама, а из извора и других чистих мјеста, служила бих да
људи и животиње
Утоле жеђ, те да се оперу, било од умора и нечистоће, било у
ритуалном
прању као припрему за вјерски обред, у кући, или пред џамијом.

У мени би се биљежили и таложили свака мисао, ријеч и осјећање,
Које људи ка мени шаљу, јер ја их примам, и враћам назад,
емитујући

То, „научено” и усвојено, било добро или лоше.
 Управо тако, постајем минерална, јер пролазећи кроз стијене
 богате разним материјама, ја их упијам и памтим, те тако
 преузимама њихова својства.
 На том принципу, коначно, функционише и „света водица”,
 И вода од „записа” који хоца прави, као и најједноставнија
 Оваква примјена – чаша или бокал воде на столу, у сложеној
 породици,
 Која благотворно утиче на оне који је пију, јер је у себе упила
 љубав,
 Или пак вода са стола, из простора гдје се људи свађају,
 нетрпељиви су
 једни према другима. Њоме би се човјек могао и отровати,
 толико је „лоша”.
 Такође, и обред крштења почива на томе.
 Зашто је фантастична и корисна и прокувана вода, као и лед.
 Зато што су у њима избрисане све примљене информације,
 и што постају
 потпуна табула раза. И зато је и добар и позитиван обичај или
 навика,
 да се пије чај – прокувана вода са лишчицом неке биљке, или да се
 различита пића пију са ледом, а најпознатије је – виски са ледом.

Поносила бих се многобројним пјесмама, посебно оним
 Пјеваним, из народне традиције, али и другима,
 Као што су – „Што сам млада, да сам вода ладна, ја бих знала
 Гдје бих извирала...”, па „Текла вода на валове, ој јаворе, зелен
 боре...”
 Па „Звира вода из камена, вода студена...”, „У ливади под јасеном,
 вода извире...”, „Ко се једном напије воде са Башчаршије...”,
 „Врбас вода носила јаблана, на јаблану кује кујунџија...”,
 „Мори, сокол пије вода на Вардарот...”,
 Па „Колика је Муслук вода, ријека, хај, занијела мога драгог лијепа...”
 Па, „Стој Дрино, водо хладна, стооој, ој дјевојко, роде мој...”,
 Потом једна од најпотреснијих пјесама коју су пјевале „Дјевојке
 са Неретве”, уз диригента и руководиоца Сергеја Бељајева,
 – „Стан’ Неретво, стани водо,
 Збогом, доме ја ти одо’, зоро, зоро, зорице...”

ДА САМ ХЉЕБ, ХЛЕБ, ЛЕБАЦ, КРУХ...

Да сам хљеб, хлеб, лебац, крух, пања, екмек,
Ја бих настојала да сваки човјек, а посебно дијете,
Увијек има довољно „хљеба, и са хљеба”, тј.
Да нико, никад не буде гладан.
Не бих допустила да иједна моја мрвица оде у смеће,
Да падне на под, да ме газе, не гледајући гдје стају.
Нису узалуд старији, углавном деде и нане, дједи говорили:
„Чувај да не станеш на мрвице хљеба, јер оне плачу
Ако их газиш!”
Па потом страшна клетва у којој се помињем,
а која се упућује неком ко се много огријешо:
„Лебац ти се огадио!” Боже сачувај!
Или чувена реплика из филма „Ужичка република”, Жике
Митровића,
Кад дјечак, Жарко Јокановић, пита пекара Перу (глуми га Петре
Прличко): „А је ли сав тај лебац твој?” Он му одговара: „Јесте!”
А дјечак тоном и интонацијим неописивом – да ли туге,
изненађења, одушевљења, наде... изговара чувене,
И касније безброј пута поновљене у разним приликама ријечи:
„Па што га не једеш, чииико?!”
Потом, још из најстаријег, античког доба, чувена је изрека:
„Хљеба и игара!”, којом се, заправо, иронично описује народ, као
такав,
Ни за шта озбиљно и велико спреман, нити заинтересован.
Онда више изрека и заклетви у којима се, ја, хљеб, хлеб, лебац,
Крух, пања, екмек... помињем.
„Хљеба ми и соли!” – као заклетва; „Лези лебе да те једем!”
Као изрека која описује неку тоталну љенчину,
И на крају: „Чији хљеб једеш – онога и пјесму пјеваш!”

КАД БИХ БИЛА СОКО

Кад бих била соко, птица јуначка, витешка,
Посебно цијењена и дресирана,
Господар би ме носио на рамену.
Кљун би ми био снажан и опасан, и не бих се либио,
Кад ми дође „жута минута”, да и њега кљуцнем, па би зато морао
Да носи рукавицу, исту какву је на испруженој десној руци,
На коју сам радо слијетао, носио и соколар, посебан човјек,

Мени веома драг, и само за мене задужен,
Да ме научи свему што треба, да бих могао да ловим за господара.
Ловио бих и за њега, али и за себе, и свој ћеф!

Ширио бих крила и господарио шумама и пољима, док ме не би
растужила
Пјесма, „Дјевојка соколу зулум учинила, / зулум учинила, гору
запалила...”

И растужило би ме и моје проклињање, које ја, соко, чиним,
а које говори о томе, колико сам везан за гору, и гнијездо своје,
И породицу и соколиће.

Посебно бих био поносан на пјесму – „Море сокол пије вода на
Вардарот”

која ме директно назива јунаком, али и тужан због призора
које у тој пјесми видим:

„Море, ој соколе, ти јуначко пиле, / море не ли виде, јунак да помине,
Јане, Јане ле бело грло, / Јане, Јане ле кротко јagne...

Јунак да помине, с девет љути рани... / С девет љути рани, сите
куршумлији, /

Јане, Јане ле бело грло...”

Често су мојим именом називали јунаке, као нпр. у пјесми

„Стари Вујадин”, гдје он, обраћајући се својим синовима,

И храбрећи их да издрже све што их чека, говори:

„О синови, моји соколони, / не будите срца удовичка, /

Но будите срца јуначкога!”

Потом изрека која се односи на неког ко види добро и далеко,

„Око соколово”, па топоними који су настали од мог имена –

Соко-бања, Соко-град, Соколица (манастир), Соколац (градић),

Соколске планине; па ријечи – соколити и осоколити неког,

Па „соколско друштво”...

Посебно је дирљива, заправо, трагична црногорска пјесма –

„Полеће соко, са вите јеле, / пружио крила, до црне земље. /

Полеће соко, и ниско паде, / жалосно писмо ђевојци даде!

Ђевојко мила, расплећи косе, / мртвог ти драгог, кроз село носе!”

И за крај, весела пјесма, јер таквих је много мање –

„Хај, лети соко, ниско па високо, ој Зоро, Зорице,...

Еј, дај ми соко, твоје црно око, ој Зоро, Зорице!

Еј, да саставим плаво и гараво, ој Зоро, Зорице,

Еј, па да видим како би стајало, ој Зоро, Зорице!”